

ТЕОДОР СТЪРДЖЪН

ДРУГОТО „АЗ“

Превод от английски: Любомир Николов, —

chitanka.info

Много-много отдавна, когато светът бил по-млад и малко по-глупав, имало един Вожд. На младини той бил безспорен владетел на своята страна и със силата на ума си, както и чрез хилядите глупци, които му служели, потушавал още в зародиш всички слухове за насилие. Бил спечелил властта си чрез убеждение, а я запазвал с цената на жестоки кръвопролития и стискал своите поданици в желязна хватка въпреки тяхната воля. Поне така смятали те; нямало с какво друго да се оправдаят, клетите...

Един ден Вождът излязъл пред народа си да го плаши и възхвалява, обаче от тълпата изхвърчал твърд предмет и убил един от министрите му. Тази случка толкова го изплашила, че се замислил колко страшно ще е да го убият. А той бил сила от световен мащаб и властвал над огромни човешки маси. Но могъществото на масите произтичало от него и той знаел, че ако умре, те вече няма да бъдат същите. Някой нов вожд щял да се въздигне, та да унищожи неговото дело... и което било още по-лошо — неговото име, слава и величие. Дълбоко се замислил над всичко това и решил, че му трябва слуга, с когото да си приличат като две капки вода, та никой никога да не знае дали истинският Вожд стои пред народа или неговият заместник. Планът изглеждал приятен и Вождът тайно започнал да дири из цялата страна подобен служител.

Не било лесно. Подробностите за това всеобхватно и неусетно издирване заслужават място сред най-величавите и мрачни страници на историята. Ала след месеци делото било свършено и човекът застанал пред Вожда.

Той бил съвършен. Почти с всяка черта на лицето си, с всяка дума и жест приличал на Вожда. Освен туй познавал навиците и мислите му. Каквото не знаел — сам Вождът му го разкрил с дълги среднощни беседи, провеждани тайно във владетелските покой и охранявани от един-единствен най-верен страж зад двойната врата.

Дошло време, когато Вождът легнал смъртно болен от тумор в гърлото. Спешно пратил тайно послание до кралския лекар на друга могъща държава, но лекарят отказал да дойде. Защото знаел, че ако Вождът издъхнел под ножа, той нямало да напусне покоите му жив.

Ала Вождът не умрял. Намерило се кой да го излекува — един стар мъдрец, дирещ единствено печалба, тъй че всичко било сторено и набързо забравено. Не умрял, но докато боледувал, сполетяло го нещо

по-страшно и от смъртта. Неговият човек, неговият съвършен двойник...

Той бил прекалено съвършен.

Докато Вождът лежал на смъртно ложе, могъщата му организация продължавала да работи най-безпрепятствено, без изобщо да се догажда за болестта. Неговият човек заел мястото му и го сторил тъй съвършено, че никой дори не разбрал — съвсем никой. По онова време трябвало да се вземат четири съdboносни решения и човекът се справил добре, не по-зле от самия него. Дори прекалено добре.

Вождът взел да гледа човека накриво. Ами ако утре се случело него, Вожда, да го убият незабелязано? Щял да се превърне в безименен труп и от тогава насетне народната памет да съхранява делата на другия. А Вождът бил бог. Така го наричали людете... защото нямало къде да се дяват; все пак тъй го наричали и тия слова му били жизнено необходими, понеже като всяко божество се нуждал от хорското преклонение...

И тъй един бог опознал що е страх. Страхът породил омраза, а омразата прераснала в гняв. Онзи човек трябвало да умре.

Убийството дошло по-рано, отколкото възнамерявал. Случило се една вечер, малко след като Вождът без сериозни кръвопролития нахлул в част от територията на съседна страна. С помощта на своя човек той подготвял тържествено обещание пред света, че повече не ще поsegне към която и да било държава.

А неговият човек имал нахалството да възрази! Случвало се за пръв път и Вождът се уплашил, а подир туй изпитал омраза и гняв. Човекът казвал, че трябва да има още подобни нашествия, още много и много, додето страната на Вожда не само си възстанови териториите, загубени през бурното минало, но и да завладее нови, да заграби цял континент и накрая — целия свят. Изложил доводи и те били убедителни. Но в упорството на гнева Вождът се престорил, че ги приема с присмех и двойникът зърнал лукав проблясък в очите му, докато посягал към оръжието на пояса си. Онзи човек обаче бил облечен досущ като Вожда, също имал оръжие и двете оръжия изскочили едновременно. Единият се оказал малко по-бърз.

Стражът отвън чул фаталния звук и мигом отворил двойната врата. Видял двама съвсем еднакви мъже, вкопчени в смъртоносна схватка. Пред очите му единият рухнал мъртъв на пода. Другият свил

рамене, прибрал оръжието и заповядал мъртвецът да бъде отнесен и погребан в пълна тайна.

Настанали дни на величие и ужас. Войските на Вожда поели към юг и към изток, превземайки страна подир страна, територия подир територия от древните си владения. Всички държави били заплашени, всички тръпнали и страната на Вожда се въздигнала в пълен разцвет — страховита и непобедима.

Сетне дошло падението. Верният страж изневерил на дълга и шепнешком споделил подозрението си. Думите му се превърнали в мълва, сетне в крясъци и накрая в боен вик. Вождът е мъртъв! *Вождът е мъртъв!*

Човекът, когото по онова време наричали Вожд, отвърнал с кръвопролития и избил мнозина от онези, които дръзнали да надигнат бойния вик. Но на мястото на всеки убит викът се подхващал от десетки, хиляди, милиони. Правителството паднало, гладните тълпи ликували, а готовите за нападение държави се отдръпнали да погледат спокойно гибелта на режима.

А човекът, когото наричали Вожд? Неговата смърт била най-мъчителна, защото хората не го убили. Присмели се на безсилната му ярост и тихомълкото го пуснали свободен по улиците, та никой да не го познава и тъй да живее в страдания.

Мъки. Никой не би могъл да опише какво унижение изпитвал човекът, докато бродел по улиците и чувал да се присмиват на името му. Нямал приятели, понеже не знаел как да поражда у хората друго чувство, освен страх и неговата рожба — омразата.

Едва не умрял от глад, но един ден срецнал алчен човек, който открил в него средство за печалба. Това бил пак същият стар мъдрец, който излекувал Вожда от болестта. Изнемощелият просяк открил стареца и му дал доказателства, както и адреса на мрачното мазе, където се спотайвал. Лекарят тръгнал тихичко от място на място и казвал каквото било потребно. Бавно ставало всичко, а през цялото това време просякът лежал в мазето. Взел да си мисли, че е напълно забравен, а редките подигравки, които дочувал откъм улицата, почнали да го подлудяват.

Най-сетне настанал денят, когато всичко било готово. Дошъл уреченият сигнал и една сутрин страната се събудила в безмилостната желязна хватка на стария режим. Вождът бил жив! Несъмнено жив —

открит от стария лекар, който разпознал белезите на собствения си нож. Хората на Вожда държали властта и той скоро щял да се завърне!

Отишли да го подирят — да подирят своя Вожд-просяк в жалкото му мазе.

Закъснели. В своята вярност и страх не били посмели да му кажат какво вършат, затова смятал, че е занемарен и забравен — той, божеството, Вождът! Не издържал на това върховно унижение и сам си отнел живота. Така и той, и правителството му загинали за втори път... и повече не възкръснали.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.